Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 19. septembra 2024*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Elektronické komunikačné siete a služby – Univerzálna služba a práva užívateľov – Smernica 97/33/ES – Článok 5 – Smernica 2002/22/ES – Článok 13 – Financovanie záväzkov univerzálnej služby – Pojem ‚nespravodlivé' alebo ‚neprimerané' zaťaženie – Definovanie subjektov zúčastnených na mechanizme financovania čistých nákladov týchto záväzkov – Vnútroštátna právna úprava, ktorá stanovuje účasť operátorov mobilných telefónnych služieb na tomto mechanizme – Kritériá – Miera zastupiteľnosti medzi pevnými a mobilnými telefónnymi službami"

Vo veci C-273/23,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Consiglio di Stato (Štátna rada, Taliansko) z 18. apríla 2023 a doručený Súdnemu dvoru 26. apríla 2023, ktorý súvisí s konaním:

Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni,

Ministero dello Sviluppo Economico

proti

Telecom Italia SpA,

Vodafone Italia SpA,

za účasti:

Fastweb SpA,

Wind Tre SpA,

a

Telecom Italia SpA

proti

Vodafone Italia SpA,

* Jazyk konania: taliančina.

Fastweb SpA,

za účasti:

Ministero dello Sviluppo Economico,

Tiscali Italia SpA,

BT Italia SpA,

Telecom Italia Sparkle SpA,

Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni,

Wind Tre SpA,

a

Telecom Italia SpA

proti

Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni,

za účasti:

Fastweb SpA,

Vodafone Italia SpA,

Tiscali Italia SpA,

BT Italia SpA,

Wind Tre SpA,

a

Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni

proti

Telecom Italia SpA,

Tiscali Italia SpA,

BT Italia SpA,

Vodafone Italia SpA,

za účasti:

Wind Tre SpA,

Fastweb SpA,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory A. Arabadžiev (spravodajca), sudcovia T. von Danwitz, P. G. Xuereb, A. Kumin a I. Ziemele,

generálny advokát: A. Rantos,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– Telecom Italia SpA, v zastúpení: F. S. Cantella, M. D'Ostuni, F. Lattanzi a M. Zotta, avvocati,

– Vodafone Italia SpA, v zastúpení: A. Boso Caretta, F. Cintioli a F. Merusi, avvocati,

– Fastweb SpA, v zastúpení: E. Pistis, avvocata,

– Wind Tre SpA, v zastúpení: S. Fiorucci a R. Santi, avvocati,

– talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci B. G. Fiduccia a E. De Bonis, avvocati dello Stato,

– česká vláda, v zastúpení: J. Očková, M. Smolek a J. Vláčil, splnomocnení zástupcovia,

– Európska komisia, v zastúpení: E. Garello, O. Gariazzo a L. Malferrari, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 5 smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/33/ES z 30. júna 1997 o prepájaní v telekomunikáciách vzhľadom na zabezpečenie univerzálnej služby a interoperability prostredníctvom uplatňovania princípov otvorenej siete (ONP) [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 199, 1997, s. 32) a článku 13 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/22/ES zo 7. marca 2002 o univerzálnej službe a právach užívateľov týkajúcich sa elektronických komunikačných sietí a služieb (smernica univerzálnej služby) (Ú. v. ES L 108, 2002, s. 51; Mim. vyd. 13/029, s. 367).

2 Tento návrh bol podaný v rámci štyroch sporov, a to po prvé medzi Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni (Úrad pre dohľad nad komunikáciami, Taliansko) (ďalej len „AGCOM“) a Ministero dello Sviluppo economico (Ministerstvo hospodárskeho rozvoja, Taliansko) na jednej strane a spoločnosťami Telecom Italia SpA a Vodafone Italia SpA na druhej strane, po druhé medzi spoločnosťou Telecom Italia na jednej strane a spoločnosťami Vodafone Italia a Fastweb SpA na druhej strane, po tretie medzi spoločnosťami Telecom Italia a AGCOM, a po štvrté medzi spoločnosťou AGCOM na jednej strane a spoločnosťami Telecom Italia, Tiscali Italia SpA, BT Italia SpA a Vodafone Italia na druhej strane, vo veci rozhodnutia, ktorým tento úrad opätovne preskúmal otázku nespravodlivej povahy čistých nákladov univerzálnej služby, ktorej poskytovanie bolo uložené spoločnosti Telecom Italia v období rokov 1999 až 2009.

Právny rámec

Právo Únie

Smernica 97/33

3 Odôvodnenia 2 a 8 smernice 97/33 zneli:

„(2) Keďže na zabezpečenie interoperability koncových služieb pre užívateľov Spoločenstva je nevyhnutný všeobecný rámec pre prepojenie s verejnými telekomunikačnými sieťami a verejne dostupnými telekomunikačnými službami bez ohľadu na použité technológie; keďže spravodlivé, primerané a nediskriminačné podmienky prepojenia a interoperability sú kľúčovými faktormi pri podpore rozvoja otvorených a konkurenčných trhov;

…

(8) keďže záväzok univerzálnej služby prispieva k dosiahnutiu cieľa Spoločenstva, ktorým je hospodárska a sociálna súdržnosť a územná spravodlivosť; keďže v členskom štáte môže byť niekoľko subjektov povinných poskytovať univerzálnu službu; keďže členské štáty by mali v čo najširšej miere podporovať včasné zavedenie nových technológií, ako je digitálna sieť integrovaných služieb (ISDN); keďže v súčasnom štádiu vývoja v Spoločenstve nie je ISDN dostupná pre všetkých užívateľov a nevzťahujú na ňu ustanovenia tejto smernice o univerzálnej službe; keďže môže byť vhodné včas posúdiť, či by ISDN nemala byť súčasťou univerzálnej služby; keďže výpočet čistých nákladov na univerzálnu službu musí náležite zohľadňovať výdavky a príjmy, ako aj vyvolané ekonomické účinky a nehmotné výhody vyplývajúce z poskytovania univerzálnej služby, ale nesmie brániť prebiehajúcemu procesu obnovy rovnováhy taríf; keďže náklady na záväzky univerzálnej služby sa musia vypočítať podľa transparentných postupov; keďže finančné príspevky spojené s rozdelením záväzkov univerzálnej služby musia byť oddelené od poplatkov za prepojenie; keďže v prípade, že záväzok univerzálnej služby predstavuje pre subjekt nespravodlivé zaťaženie, členské štáty by mali mať možnosť zaviesť mechanizmus rozdeľovania čistých nákladov na univerzálne poskytovanie pevnej verejnej telefónnej siete alebo pevnej verejnej telefónnej služby s inými subjektmi, ktoré prevádzkujú verejné telekomunikačné siete a/alebo verejne dostupné hlasové telefónne služby; keďže by sa to malo uskutočniť v súlade so zásadami práva Spoločenstva, najmä zásadami nediskriminácie a proporcionality, a bez toho, aby bol dotknutý článok [95 ES].“ [*neoficiálny preklad*]

4 Článok 1 tej istej smernice stanovoval:

„Táto smernica stanovuje právny rámec na zabezpečenie prepojenia telekomunikačných sietí v Spoločenstve, a najmä interoperability služieb a poskytovania univerzálnej služby v prostredí otvorených a konkurenčných trhov.

Jej cieľom je harmonizovať podmienky zabezpečujúce otvorené a účinné prepojenie verejných telekomunikačných sietí a verejne dostupných telekomunikačných služieb, ako aj otvorený a účinný prístup k nim.“ [*neoficiálny preklad*]

5 Článok 2 ods. 1 písm. g) uvedenej smernice stanovoval:

„Na účely tejto smernice sa rozumie:

…

g) ‚univerzálna služba‘: súbor minimálnych služieb danej kvality, ktorý je dostupný všetkým užívateľom bez ohľadu na ich geografickú polohu a vzhľadom na špecifické vnútroštátne podmienky, za prijateľnú cenu.“ [*neoficiálny preklad*]

6 Podľa článku 5 tejto istej smernice:

„1. Ak členský štát v súlade s ustanoveniami tohto článku určí, že záväzky univerzálnej služby predstavujú pre subjekt nespravodlivé zaťaženie, zavedie mechanizmus rozdeľovania čistých nákladov záväzkov univerzálnej služby s inými subjektmi, ktoré prevádzkujú verejné telekomunikačné siete a verejne dostupné hlasové telefónne služby. Členské štáty pri určovaní príspevkov, ktoré sa majú zaplatiť, náležite zohľadnia zásady transparentnosti, nediskriminácie a proporcionality. Týmto spôsobom sa môžu financovať len verejné telekomunikačné siete a verejne dostupné telekomunikačné služby uvedené v prvej časti prílohy I.

2. Akékoľvek príspevky na náklady záväzkov univerzálnej služby môžu byť založené na mechanizme zavedenom osobitne na tento účel a spravovanom subjektom nezávislým od príjemcov a/alebo môžu mať formu dodatočného poplatku pridaného k poplatku za prepojenie.

3. S cieľom určiť prípadné zaťaženie spojené s poskytovaním univerzálnej služby, vypočítajú subjekty, ktoré majú záväzky univerzálnej služby, na žiadosť svojho národného regulačného orgánu, čisté náklady týchto záväzkov v súlade s prílohou III. Výpočet čistých nákladov záväzkov univerzálnej služby overuje národný regulačný orgán alebo iný príslušný orgán nezávislý od telekomunikačného subjektu a schvaľuje ho národný regulačný orgán. Výsledky výpočtu nákladov a závery overenia sú verejne dostupné v súlade s článkom 14 ods. 2.

4. Ak to odôvodňuje výpočet čistých nákladov uvedený v odseku 3 a pri zohľadnení akejkoľvek trhovej výhody, ktorú získa subjekt poskytujúci univerzálnu službu, národné regulačné orgány rozhodnú, či zavedú mechanizmus rozdeľovania čistých nákladov záväzkov univerzálnej služby.

…“ [*neoficiálny preklad*]

7 Prvá časť prílohy I k smernici 97/33, nazvaná „Verejné telekomunikačné siete a osobitné verejne dostupné telekomunikačné služby“ [*neoficiálny preklad*], sa týkala len pevných verejných telefónnych sietí a pevných verejných telefónnych služieb.

8 Príloha III k tejto smernici obsahovala pravidlá týkajúce sa výpočtu nákladov záväzkov univerzálnej služby pre hlasovú telefónnu službu, ako sa uvádza v článku 5 ods. 3 uvedenej smernice.

9 Smernica 97/33 bola s účinnosťou od 25. júla 2003 zrušená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES zo 7. marca 2002 o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (rámcová smernica) (Ú. v. ES L 108, 2002, s. 33; Mim. vyd. 13/029, s. 349). Vzhľadom na čas, v ktorom nastali okolnosti sporu vo veci samej, je však smernica 97/33 uplatniteľná *ratione temporis* na časť týchto skutkových okolností.

Smernica 2002/22

10 Odôvodnenia 4, 18, 21 a 23 smernice 2002/22 stanovovali:

„(4) Zabezpečenie univerzálnej služby (t. z. poskytovanie vymedzeného minimálneho súboru služieb koncovým užívateľom za prijateľné ceny) môže zahŕňať poskytovanie niektorej služby niektorým koncovým užívateľom za ceny, ktoré sa odchyľujú od cien vyplývajúcich z bežných trhových podmienok. Kompenzácia pre podniky, určené na poskytovanie takýchto služieb, však za týchto okolností nemusí vyústiť do deformácie hospodárskej súťaže za predpokladu, že určeným podnikom sa uhradia vyvolané špecifické čisté náklady a za predpokladu, že čisté nákladové zaťaženie sa uhrádza konkurenčne neutrálnym spôsobom;

…

(18) členské štáty by v prípade potreby mali vytvoriť mechanizmy financovania čistých nákladov povinnosti univerzálnej služby v prípadoch, keď sa preukáže, že povinnosť môže byť splnená len so stratou alebo s čistými nákladmi, ktoré ležia mimo normálnych obchodných noriem. Je dôležité zabezpečiť, aby boli čisté náklady povinností univerzálnej služby primerane kalkulované a aby akékoľvek financovanie bolo uskutočnené s minimálnym účinkom na trh a podniky a aby bolo kompatibilné s ustanoveniami článkov 87 a 88 [ES];

…

(21) keď povinnosť poskytnúť univerzálnu službu predstavuje neobjektívne zaťaženie podniku, je primerané povoliť členským štátom vytvoriť mechanizmus efektívnej úhrady čistých nákladov. Úhrada z verejných fondov predstavuje jednu z metód krytia čistých nákladov na povinnosť poskytovať univerzálnu službu. Je tiež vhodné, aby sa na úhrade čistých nákladov podieľali všetci užívatelia transparentným spôsobom prostredníctvom poplatkov pre podniky. Členské štáty by mali byť schopné financovať čisté náklady rôznych prvkov univerzálnej služby pomocou rôznych mechanizmov, a/alebo financovať čisté náklady niektorých alebo všetkých prvkov pomocou jedného mechanizmu alebo kombináciou mechanizmov. V prípade úhrady nákladov prostredníctvom poplatkov uložených podnikom by členské štáty mali zabezpečiť, aby bol spôsob alokácie založený na objektívnych a nediskriminačných kritériách a bol v súlade s princípom proporcionality. Tento princíp nebráni členským štátom, aby poskytli výnimky novým poskytovateľom, ktorí ešte nedosiahli významný podiel na trhu. Každý finančný mechanizmus by mal zabezpečiť, aby účastníci trhu prispievali len na financovanie univerzálnej služby a nie na ostatné činnosti, ktoré nie sú priamo spojené s povinnosťou poskytovať univerzálnu službu. Mechanizmus úhrady by mal v každom prípade rešpektovať princípy práva

spoločenstva a najmä v prípade mechanizmov zdieľania, princípy nediskriminácie a proporcionality. Každý finančný mechanizmus by mal zabezpečiť, aby užívatelia v jednom členskom štáte neprispievali na náklady univerzálnej služby v inom členskom štáte napríklad vtedy, keď volajú z jedného členského štátu do druhého;

…

(23) čisté náklady univerzálnej služby sa môžu rozdeliť medzi všetky alebo niektoré špecifikované skupiny podnikov. Členské štáty môžu zabezpečiť, aby rozdeľovací mechanizmus rešpektoval princípy transparentnosti, čo možno najmenšej deformácie trhu, nediskriminácie a proporcionality. Čo možno najmenšia deformácia trhu znamená, že príspevky by sa mali uhrádzať spôsobom, aký čo možno najviac minimalizuje dopad finančného zaťaženia na koncových užívateľov, napríklad pomocou čo možno najširšieho rozptylu príspevkov.“

11 Podľa článku 1 ods. 1 tejto smernice:

„… táto smernica [sa] vzťahuje na poskytovanie elektronických komunikačných sietí a služieb koncovým užívateľom. Cieľom je zaručiť prístupnosť kvalitných verejných služieb v celom spoločenstve prostredníctvom účinnej hospodárskej súťaže a výberu a zaoberať sa okolnosťami, za ktorých nie sú potreby koncových užívateľov na trhu dostatočne uspokojované.“

12 Článok 3 ods. 2 uvedenej smernice stanovoval:

„Členské štáty stanovia najefektívnejší a najprimeranejší prístup k zabezpečeniu implementácie univerzálnej služby, pričom budú rešpektovať princípy objektivity, transparentnosti, nediskriminácie a proporcionality. Budú sa snažiť o minimalizáciu skresľovania trhu [o čo možno najmenšie deformovanie trhu – *neoficiálny preklad*], a to najmä u poskytovania služieb za ceny alebo iné podmienky, ktoré sa odchyľujú od bežných obchodných podmienok, pričom budú rešpektovať verejný záujem.“

13 Článok 8 ods. 1 tej istej smernice stanovoval:

„Členské štáty môžu určiť jeden alebo viac podnikov, ktoré budú zodpovedné za poskytovanie univerzálnej služby…“

14 Článok 12 smernice 2002/22 znel takto:

„1. Ak národné regulačné orgány usúdia, že poskytovanie univerzálnej služby podľa článkov 3 až 10 môže predstavovať nespravodlivé zaťaženie podnikov určených na poskytovanie univerzálnej služby, budú kalkulovať čisté náklady za jej poskytovanie.

…“

15 Článok 13 tejto smernice stanovoval:

„1. Ak na základe kalkulácie čistých nákladov uvedených v článku 12 národný regulačný orgán zistí, že podnik znáša neprimerané zaťaženie, členské štáty na žiadosť určeného podniku rozhodnú o:

a) zavedení mechanizmu, ktorým sa podniku za transparentných podmienok uhradia stanovené čisté náklady z verejných fondov; a/alebo

b) rozdelení čistých nákladov záväzkov univerzálnej služby medzi poskytovateľov elektronických komunikačných sietí a služieb.

2. Ak sú čisté náklady rozdelené podľa odseku 1 písm. b), členské štáty vytvoria rozdeľovací mechanizmus spravovaný národným regulačným orgánom alebo orgánom nezávislým na užívateľoch, ktorý je pod dohľadom národného regulačného orgánu. Financovať sa môžu len čisté náklady stanovené v súlade s článkom 12, ktoré sa týkajú povinností uvedených v článkoch 3 až 10.

3. Mechanizmus rozdeľovania rešpektuje princípy transparentnosti, čo najmenšej deformácie trhu, nediskriminácie a proporcionality, v súlade so zásadami prílohy IV časť B. Členské štáty nemusia vyžadovať príspevky od podnikov, ktorých tuzemský obrat je menší než stanovený limit.

…“

16 Cieľom prílohy IV k uvedenej smernici v súlade s jej názvom je kalkulácia čistých záväzkov univerzálnej služby a zavedenie mechanizmu úhrady alebo rozdelenia v súlade s článkami 12 a 13 tejto smernice.

17 Smernica 2002/22 bola s účinnosťou od 21. decembra 2020 zrušená smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1972 z 11. decembra 2018, ktorou sa stanovuje európsky kódex elektronických komunikácií (Ú. v. EÚ L 321, 2018, s. 36). Vzhľadom na čas, v ktorom nastali okolnosti sporu vo veci samej, je však smernica 2002/22 uplatniteľná *ratione temporis* na časť týchto skutkových okolností.

Talianske právo

18 Článok 3 decreto del presidente della Repubblica n. 318 – Regolamento per l’attuazione di direttive comunitarie nel settore delle telecomunicazioni (dekrét prezidenta republiky č. 318 o nariadení, ktorým sa vykonávajú smernice Spoločenstva v telekomunikačnom sektore) z 19. septembra 1997 (riadny dodatok GURI č. 221 z 22. septembra 1997) stanovoval:

„…

6. Ak podľa ustanovení tohto článku záväzkov univerzálnej služby predstavuje nespravodlivé zaťaženie pre subjekt alebo subjekty poverené poskytovaním univerzálnej služby, stanoví sa mechanizmus rozdeľovania čistých nákladov týchto záväzkov s inými subjektmi prevádzkujúcimi

verejné telekomunikačné siete, poskytovateľmi verejne dostupných hlasových telefónnych služieb a subjektmi poskytujúcimi mobilné a osobné komunikačné služby. Tento mechanizmus sa neuplatňuje, ak:

a) poskytovanie záväzkov univerzálnej služby nespôsobuje čisté náklady;

b) čisté náklady záväzkov univerzálnej služby nepredstavujú nespravodlivé zaťaženie;

c) výška čistých nákladov, ktoré sa majú rozdeliť, neodôvodňuje administratívne náklady na správu metódy rozdeľovania a financovania nákladov poskytovania záväzkov univerzálnej služby.

…

11. Na základe výpočtu čistých nákladov stanoveného v odseku 7 a správy stanovenej v odseku 10, [AGCOM], berúc do úvahy aj všetky prípadné trhové výhody, ktoré plynú subjektu zodpovednému za univerzálnu službu, určí, či je mechanizmus rozdeľovania čistých nákladov záväzkov univerzálnej služby odôvodnený. V takom prípade sa zaťaženie rozdelí na základe kritérií objektivity, nediskriminácie a proporcionality…“

19 Článok 62 ods. 1 decreto legislativo n. 259 – Codice delle comunicazioni elettroniche (legislatívny dekrét č. 259 o kódexe elektronických komunikácií) z 1. augusta 2003 (riadny dodatok GURI č. 214 z 15. septembra 2003) stanovuje:

„Ak [AGCOM] usúdi, že poskytovanie univerzálnej služby podľa článkov 53 až 60 tohto kódexu môže predstavovať neprimerané zaťaženie podnikov určených na poskytovanie tejto služby, stanoví výpočet čistých nákladov jej poskytovania. Na tento účel môže [AGCOM]:

a) vyčísliť čisté náklady na jednotlivé zložky záväzku univerzálnej služby, berúc do úvahy prípadné trhové výhody, ktoré vyplynú pre podnik určený na poskytovanie univerzálnej služby, na základe podmienok uvedených v prílohe č. 11;

…“

20 Článok 63 tohto legislatívneho dekrétu znie:

„1. Ak na základe výpočtu čistých nákladov uvedených v článku 62 [AGCOM] konštatuje, že určený podnik je vystavený nespravodlivému zaťaženiu, na žiadosť tohto podniku rozdelí čisté náklady… medzi poskytovateľov elektronických komunikačných sietí a služieb s použitím fondu na financovanie čistých nákladov záväzkov univerzálnej služby zriadeného ministerstvom…

…

3. Systém rozdeľovania nákladov musí byť v súlade so zásadami transparentnosti, čo najmenšej deformácie trhu, nediskriminácie a proporcionality v súlade s článkom 2 ods. 5, 6 a 7 prílohy č. 11. …

…“

21 Článok 3 prílohy č. 11 k uvedenému legislatívnemu dekrétu stanovuje:

„…

2. Stanovuje sa mechanizmus rozdeľovania nákladov založený na zásadách nediskriminácie, transparentnosti a proporcionality, ktoré znášajú podniky prevádzkujúce verejné telekomunikačné siete, subjekty poskytujúce verejne dostupné telefónne služby pomerne k používaniu verejných telekomunikačných sietí týmito subjektmi, alebo subjekty poskytujúce mobilné a osobné komunikačné služby na vnútroštátnej úrovni.

…

6. Mechanizmus stanovený v odseku 2 sa neuplatňuje, ak:

a) poskytovanie záväzkov univerzálnej služby nespôsobuje čisté náklady;

b) čisté náklady záväzkov univerzálnej služby nepredstavujú nespravodlivé zaťaženie;

c) výška čistých nákladov, ktoré sa majú rozdeliť, neodôvodňuje administratívne náklady na správu metódy rozdeľovania a financovania nákladov poskytovania záväzkov univerzálnej služby.“

Spory vo veci samej a prejudiciálna otázka

22 V júli 2020 AGCOM, národný regulačný orgán (ďalej len „NRO“) v Taliansku, rozhodnutím 263/20/CIR začal verejné konzultačné konanie s cieľom opätovne preskúmať, či čisté náklady na poskytovanie univerzálnej služby, ktoré boli uložené spoločnosti Telecom Italia v období rokov 1999 až 2009, mali nespravodlivú povahu.

23 Rozhodnutím 18/21/CIR AGCOM ukončil toto konanie, pričom okrem iného dospel k záveru, že v období rokov 2002 až 2009 predstavovalo poskytovanie univerzálnej služby pre Telecom Italia nespravodlivé čisté náklady, v dôsledku čoho sa uplatnil mechanizmus rozdeľovania stanovený talianskou právnou úpravou, o ktorú ide vo veci samej, a teda operátori, na ktorých sa vzťahuje táto právna úprava, vrátane mobilných telefónnych operátorov, boli povinní prispievať na financovanie týchto nákladov.

24 V tomto rozhodnutí AGCOM v podstate uviedol, že opätovne preskúmal, či čisté náklady univerzálnej služby poskytovanej spoločnosťou Telecom Italia počas obdobia uvedeného v bode 22 tohto rozsudku, s výnimkou roku 2001, mali nespravodlivú povahu, a že na rozdiel od svojich predchádzajúcich rozhodnutí o tejto problematike sa v súvislosti s otázkou, či sa má od operátorov mobilných telefónnych služieb vyžadovať, aby sa podieľali na tomto financovaní, neodvolával na kritérium miery zastupiteľnosti medzi pevnými a mobilnými telefónnymi službami.

25 AGCOM zdôraznil, že hoci sa na základe vykonaných analýz trhu zistilo, že tieto dva typy služieb neboli dokonale zastupiteľné a že teda netvorili jeden trh, faktom zostáva, že mobilné telefónne služby vyvíjajú „rastúci konkurenčný tlak“ na pevné telefónne služby. AGCOM konštatoval, že tento konkurenčný tlak sa prejavil v podobe straty objemov a príjmov na strane operátorov pevných telefónnych služieb, najmä keď sa zákazníci rozhodli používať len ich mobilný telefón,

alebo používať ich mobilný telefón a ponechať si službu pevnej siete, ale používať mobilnú telefónnu službu aj z domu. Podľa AGCOM uvedený konkurenčný tlak predstavuje posúdenie trhu, ktoré umožňuje určiť, do akej miery malo zaťaženie znášané spoločnosťou Telecom Italia nespravodlivú povahu.

26 AGCOM následne preskúmal nespravodlivú povahu čistých nákladov univerzálnej služby, ktoré boli uložené spoločnosti Telecom Italia, prostredníctvom preskúmania konkurenčného kontextu, kontroly týchto nákladov a skúmania hospodárskeho a finančného dopadu uvedených nákladov.

27 Pokiaľ ide o preskúmanie konkurenčného kontextu, AGCOM sa na základe dokumentu, ktorý 24. februára 2017 vypracoval Orgán európskych regulátorov pre elektronické komunikácie (BEREC) s názvom „Aktualizovaný prieskum BEREC o vykonávaní a uplatňovaní ustanovení o univerzálnej službe – súhrn výsledkov“, domnieval, že je potrebné posúdiť úroveň hospodárskej súťaže na trhu na základe ukazovateľov, ako sú podiely na trhu prístupu podľa objemu a príjmov, objem a trhové podiely telefónnej prevádzky, stupeň prepojenia služieb začatia a ukončenia volaní v pevných a mobilných telefónnych sieťach, distribúcia služieb v mobilnej telefónnej sieti, výhody, ktoré operátori získavajú zo záväzkov univerzálnej služby, a finančná situácia týchto operátorov.

28 Vodafone Italia, mobilný telefónny operátor, ktorý už napadol na Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio (Regionálny správny súd pre Lazio, Taliansko) rozhodnutie 263/20/CIR, ktorým AGCOM začal verejnú konzultáciu, podal na tomto súde žalobu proti rozhodnutiu 18/21/CIR prostredníctvom doplňujúcej žaloby. AGCOM, Telecom Italia, Fastweb a Wind Tre SpA sa tiež zúčastnili na uvedenom súdnom konaní, ktoré začala Vodafone Italia.

29 Telecom Italia tiež podala proti rozhodnutiu 18/21/CIR žalobu na Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio (Regionálny správny súd pre Lazio), v ktorej v podstate tvrdila, že AGCOM nesprávne rozhodol, že v rokoch 1999 a 2000 znášala čisté náklady univerzálnej služby výlučne Telecom Italia. Vodafone Italia sa zúčastnila na konaní pred týmto súdom v rámci konania začatého spoločnosťou Telecom Italia a podala vzájomnú žalobu. AGCOM, Telecom Italia, Fastweb a Wind Tre sa zúčastnili na tomto poslednom spomínanom konaní pred uvedeným súdom.

30 Fastweb tiež napadla toto rozhodnutie na Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Regionálny správny súd pre Lazio).

31 Rozsudkom č. 1963/2022 tento súd čiastočne vyhovel žalobe podanej spoločnosťou Vodafone Italia proti uvedenému rozhodnutiu a zrušil ho najmä z dôvodu, že preskúmanie nespravodlivej povahy čistých nákladov univerzálnej služby bolo nesprávne z dôvodu chýbajúceho odôvodnenia a prešetrenia.

32 Rozsudkom č. 2047/2022 uvedený súd vyhovel žalobe spoločnosti Fastweb proti tomu istému rozhodnutiu z rovnakých dôvodov, ako sú uvedené v rozsudku č. 1963/2022.

33 Rozsudkom č. 2218/2022 ten istý súd vyhlásil za neprípustnú žalobu podanú spoločnosťou Telecom Italia proti rozhodnutiu 18/21/CIR a vyhovel vzájomnej žalobe spoločnosti Vodafone Italia z rovnakých dôvodov, aké sú uvedené v rozsudku č. 1963/2022.

34 Telecom Italia a AGCOM sa odvolali proti rozsudku č. 1963/2022 na Consiglio di Stato (Štátna rada, Taliansko), ktorá je vnútroštátnym súdnym orgánom podávajúcim návrh na začatie prejudiciálneho konania. Vodafone Italia, Wind Tre a Fastweb vystupovali na tomto súde v rámci

každého z týchto odvolaní. Okrem toho Vodafone Italia podala vzájomné odvolanie proti tým častiam tohto rozsudku, v ktorých Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio (Regionálny správny súd pre Lazio) zamietol časť jej žalobných dôvodov. Fastweb tiež podala proti uvedenému rozsudku vzájomné odvolanie na vnútroštátny súd.

35 Okrem toho sa Telecom Italia a AGCOM odvolali proti rozsudku č. 2218/2022. Wind Tre, Fastweb a Vodafone Italia vystupovali na Consiglio di Stato (Štátna rada) tiež v rámci každého z týchto odvolaní. Vodafone Italia navyše podala proti tomuto rozsudku vzájomné odvolanie.

36 Vnútroštátny súd, ktorý sa pripojil k týmto štyrom odvolaniam, zastáva názor, že musí prednostne preskúmať vzájomné odvolania podané spoločnosťou Vodafone Italia, v ktorých táto spoločnosť v podstate spochybňuje právomoc AGCOM uložiť operátorom mobilných telefónnych služieb povinnosť prispievať na financovanie čistých nákladov univerzálnej služby poskytovanej spoločnosťou Telecom Italia.

37 Na podporu svojich vzájomných odvolaní Vodafone Italia v podstate uvádza najmä to, že z oznámenia Komisie z 27. novembra 1996 o vyhodnocovacích kritériách pre vnútroštátne schémy nákladov a financovania univerzálnej služby v oblasti telekomunikácií a usmernenia pre členské štáty o uplatnení týchto systémov [KOM(96)608 v konečnom znení] (ďalej len „oznámenie z 27. novembra 1996“) vyplýva, že účasť operátorov mobilných telefónnych služieb na mechanizme financovania čistých nákladov univerzálnej služby je podmienená existenciou konkurenčného vzťahu, t. j. vzťahu zastupiteľnosti medzi pevnými a mobilnými telefónnymi službami. Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio (Regionálny správny súd pre Lazio), Consiglio di Stato (Štátna rada) a Corte di cassazione (Kasačný súd, Taliansko) však vo viacerých rozhodnutiach týkajúcich sa odvolaní proti predchádzajúcim rozhodnutiam AGCOM v súvislosti s rozdelením zaťaženia týchto nákladov konštatovali, že takýto vzťah v rokoch 1999, 2000, 2002 a 2003 neexistoval. V rozhodnutí 18/21/CIR AGCOM uplatnil túto podmienku s cieľom určiť nespravodlivú povahu zaťaženia uvedených nákladov. Okrem toho v týchto predchádzajúcich rozhodnutiach AGCOM vylúčil existenciu takéhoto vzťahu v rokoch 2004 až 2007 a v roku 2009.

38 AGCOM a Telecom Italia tvrdia, že ani právo Únie, ani talianske právo nepodmieňujú účasť operátorov mobilných telefónnych služieb na mechanizme financovania čistých nákladov univerzálnej služby uvedenou podmienkou. Títo operátori, rovnako ako operátori pevných telefónnych služieb, sú oprávnení poskytovať elektronické komunikačné služby, a preto sú povinní zúčastniť sa na tomto mechanizme. Oznámenie z 27. novembra 1996 len umožňuje členským štátom, aby sa rozhodli, či medzi subjekty zaťažené financovaním týchto nákladov zaradia aj operátorov mobilných telefónnych služieb. Talianska republika, podobne ako viaceré iné členské štáty, sa rozhodla zahrnúť ich medzi tieto subjekty. Okrem toho ostatné spoločnosti skupiny, do ktorej patrí Vodafone, sa podieľajú na financovaní uvedených nákladov v členských štátoch, v ktorých sú usadené.

39 Okrem toho AGCOM a Telecom Italia tvrdia, že preskúmanie šírenia mobilnej telefónnej služby a s tým súvisiacej vzájomnej závislosti je len jedným zo šiestich kritérií, ktoré AGCOM uplatňuje na preukázanie nespravodlivej povahy zaťaženia vyplývajúceho z poskytovania univerzálnej služby, a že v dôsledku toho, aj keby sa rozhodlo, že táto vzájomná závislosť nebola riadne preukázaná, opodstatnenosť preskúmania tejto nespravodlivej povahy AGCOM by sa mala posúdiť vzhľadom na ostatných päť kritérií uplatňovaných AGCOM. AGCOM a Telecom Italia požiadali Consiglio di Stato (Štátnu radu), aby v prípade, že sa mieni odchýliť od ich argumentácie, podala Súdnemu dvoru návrh na začatie prejudiciálneho konania.

40 Vnútroštátny súd poznamenáva, že v Taliansku poskytuje univerzálnu službu v sektore telefónnych služieb Telecom Italia, bývalý držiteľ sieťového monopolu. Ak poskytovanie tejto služby spôsobuje čisté náklady, t. j. ak náklady, ktoré vznikli poskytovateľovi uvedenej služby, sú vyššie ako zisky, ktoré mu z tohto poskytovania plynú, AGCOM musí určiť, či tieto náklady predstavujú pre tohto poskytovateľa nespravodlivé zaťaženie, a ak áno, rozdeliť uvedené náklady medzi operátorov v dotknutom sektore.

41 Vnútroštátny súd zdôrazňuje, že rozsudkom zo 7. júla 2015 Consiglio di Stato (Štátna rada) vyhovela žalobám podaným proti rozhodnutiam AGCOM, ktorými sa opakujú konania týkajúce sa uplatniteľnosti mechanizmu rozdeľovania čistých nákladov univerzálnej služby za roky 1999, 2000, 2002 a 2003, konkrétne proti rozhodnutiam 106/11/CIR, 107/11/CIR, 108/11/CIR a 109/11/CIR, v ktorých sa konštatovalo, že nebola preukázaná podmienka existencie vzťahu zastupiteľnosti medzi pevnými a mobilnými telefónnymi službami, ktorou je podmienená účasť mobilných operátorov, akým je Vodafone Italia, na mechanizme financovania čistých nákladov univerzálnej služby.

42 V rozsudku z 8. októbra 2019 Consiglio di Stato (Štátna rada) v súvislosti s tými istými rokmi rozhodla, že táto podmienka je vcelku „zavádzajúca“.

43 Vnútroštátny súd uvádza, že talianska právna úprava výslovne nepodmieňuje účasť operátorov mobilných telefónnych služieb na financovaní čistých nákladov univerzálnej služby uvedenou podmienkou.

44 Z judikatúry Consiglio di Stato (Štátna rada) však okrem iného vyplýva, že otázka, či existuje vzťah zastupiteľnosti medzi pevnými a mobilnými telefónnymi službami, predstavuje nevyhnutné kritérium na určenie toho, či zaťaženie vyplývajúce z poskytovania univerzálnej služby, ktorú znáša určený poskytovateľ, je nespravodlivé.

45 AGCOM vo svojom rozhodnutí 18/21/CIR výslovne odkázal na túto judikatúru, pričom však uviedol, že už nepoužíva toto kritérium zastupiteľnosti, aby operátorom mobilných telefónnych služieb uložil povinnosť prispievať na financovanie čistých nákladov univerzálnej služby. Napriek tomu sa analýza konkurenčného tlaku mobilných telefónnych služieb na pevné telefónne služby, ktorú AGCOM vykonal v tomto rozhodnutí, do značnej miery zhoduje s analýzou zastupiteľnosti medzi týmito službami.

46 Právo Únie, ktoré bolo prebraté talianskou právnou úpravou dotknutou vo veci samej, neposkytuje odpoveď na otázku položenú v sporoch vo veci samej.

47 Za týchto podmienok Consiglio di Stato (Štátna rada) rozhodla prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Majú sa smernica [97/33], najmä jej článok 5, a smernica [2002/22], najmä jej článok 13, ustanovenia uplatniteľné *ratione temporis*, ako aj zásady transparentnosti, čo najmenšej deformácie trhu, nediskriminácie a proporcionality vykladať v tom zmysle, že

a) je prípustné, aby vnútroštátna právna úprava *ex lege* rozšírila na operátorov mobilných telefónnych služieb povinnosť prispievať na financovanie nespravodlivého zaťaženia vyplývajúceho z poskytovania tej istej univerzálnej služby bez toho, aby sa toto rozšírenie podmienilo konštatovaním, zo strany [NRO], existencie konkurenčného vzťahu alebo

zastupiteľnosti medzi takto určenými operátormi a operátormi zodpovednými za poskytovanie tejto služby v rámci toho istého relevantného trhu v zmysle práva hospodárskej súťaže;

b) môže [NRO] ako základ pre vznik povinnosti financovania uloženej operátorom [mobilných telefónnych služieb] s cieľom kontrolovať nespravodlivú povahu zaťaženia, použiť okrem zameniteľnosti medzi službami pevnej a mobilnej siete, alebo ako alternatívu k nej, aj iné kritériá, a ak áno, aké?“

O prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania

48 Vodafone Italia, Wind Tre a Fastweb tvrdia, že návrh na začatie prejudiciálneho konania je neprípustný.

49 Podľa Vodafone Italia môže vnútroštátny súd podať návrh na začatie prejudiciálneho konania len vtedy, ak je to nevyhnutné na vyriešenie sporu, ktorý mu bol predložený. Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania pritom vyplýva, že spory vo veci samej možno vyriešiť bez návrhu na začatie prejudiciálneho konania, keďže z oznámenia z 27. novembra 1996 vyplýva, že nie je potrebné požadovať od operátorov mobilných telefónnych služieb, aby sa podieľali na financovaní čistých nákladov univerzálnej služby, že existuje viacero rozhodnutí talianskych správnych súdov, ktoré sa týkajú otázky položenej vnútroštátnym súdom a ktoré majú účinky právoplatného rozhodnutia, čo bráni vnútroštátnemu súdu prijať iné rozhodnutie, že rozhodnutie 18/21/CIR je v rozpore s predchádzajúcimi rozhodnutiami AGCOM, z ktorých vyplýva, že v Taliansku neexistoval konkurenčný vzťah medzi pevnými a mobilnými telefónnymi službami počas období uvedených v tomto prvom rozhodnutí a že AGCOM bol zbavený svojej právomoci požadovať od operátorov mobilných telefónnych služieb, aby sa podieľali na tomto financovaní z dôvodu, že čas, ktorý uplynul od možnosti uplatniť túto právomoc, viedol k legitímnej dôvere, že táto právomoc už nebude uplatnená.

50 Okrem toho Vodafone Italia tvrdí, že otázka písm. b) je neprípustná aj z toho dôvodu, že nemá žiadnu súvislosť so spormi vo veci samej, ktoré sa týkajú len zákonnosti povinnosti uloženej operátorom mobilných telefónnych služieb zúčastňovať sa na mechanizme financovania čistých nákladov univerzálnej služby, a že Súdny dvor už v každom prípade na túto otázku odpovedal v rozsudkoch zo 6. októbra 2010, Komisia/Belgicko (C-222/08, EU:C:2010:583), a z 10. novembra 2022, Eircom (C-494/21, EU:C:2022:867).

51 Wind Tre tvrdí, že návrh na začatie prejudiciálneho konania treba vyhlásiť za neprípustný z dôvodu, že neobsahuje opis všetkých skutkových okolností sporov vo veciach samých, najmä sporov týkajúcich sa tejto povinnosti, ku ktorým došlo pred prijatím rozhodnutia 18/21/CIR, a že neobsahuje odôvodnenie, ktoré viedlo vnútroštátny súd k položeniu uvedenej otázky, keďže tento súd sa obmedzil na uvedenie tvrdení niektorých účastníkov konania, ktoré pred ním prebieha.

52 Podľa spoločnosti Fastweb je prejudiciálna otázka neprípustná z dôvodu, že odpoveď na ňu vyplýva z rozsudku Consiglio di Stato (Štátna rada) č. 3388/2015, ktorý bol vydaný v rámci žalôb o neplatnosť podaných proti rozhodnutiam AGCOM, ktoré predchádzali rozhodnutiu 18/21/CIR, ktorý nadobudol právoplatnosť. V tomto rozsudku Consiglio di Stato (Štátna rada) rozhodla, že na účely rozdelenia zaťaženia vyplývajúceho z univerzálnej služby nie je nevyhnutné, aby mobilné a pevné telefónne služby boli zastupiteľné, a ponechal AGCOM

možnosť určiť iné kritérium na účely tohto posúdenia. Právo Únie však neukladá vnútroštátnemu súdu povinnosť zrušiť rozhodnutie, akým je tento rozsudok, aby zohľadnil rozhodnutie Súdneho dvora prijaté po tomto prvom rozhodnutí.

53 Treba pripomenúť, ako vyplýva z ustálenej judikatúry Súdneho dvora, že prináleží len vnútroštátnemu súdu, ktorému bol spor predložený a ktorý musí niesť zodpovednosť za prijaté súdne rozhodnutie, aby s prihliadnutím na konkrétne okolnosti veci posúdil tak nevyhnutnosť prejudiciálneho rozhodnutia na vydanie svojho rozsudku, ako aj relevantnosť otázok, ktoré predkladá Súdnemu dvoru a na ktoré sa vzťahuje prezumpcia relevantnosti. Preto, pokiaľ sa položená otázka týka výkladu alebo platnosti právneho predpisu Únie, Súdny dvor je v zásade povinný rozhodnúť, okrem prípadu, ak je zjavné, že požadovaný výklad nemá nijakú súvislosť s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, ak ide o hypotetický problém alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými a právnymi podkladmi potrebnými na poskytnutie užitočnej odpovede na uvedenú otázku (rozsudok zo 14. decembra 2023, Sparkasse Südpfalz, C-206/22, EU:C:2023:984, bod 19 a citovaná judikatúra).

54 V tejto súvislosti z tvrdení spoločnosti Vodafone Italia týkajúcich sa neprípustnosti, ktoré sú založené na údajnom rozpore medzi rozhodnutím 18/21/CIR a skoršími rozhodnutiami AGCOM, z údajnej straty právomoci AGCOM požadovať od operátorov mobilných telefónnych služieb, aby sa podieľali na financovaní čistých nákladov univerzálnej služby, ako aj z neexistencie súvislosti medzi prejudiciálnou otázkou písm. b) a spormi vo veci samej, nie je zjavné, že výklad práva Únie, ktorého sa vnútroštátny súd domáha, nemá nijakú súvislosť s existenciou alebo predmetom sporov vo veciach samých, alebo že ide o problém hypotetickej povahy.

55 Pokiaľ ide o rozsudky zo 6. októbra 2010 Komisia/Belgicko (C-222/08, EU:C:2010:583), a z 10. novembra 2022 Eircom (C-494/21, EU:C:2022:867), na ktoré sa odvoláva Vodafone Italia, treba pripomenúť, že aj za predpokladu, že by z týchto rozsudkov bolo možné vyvodiť výsledok sporov vo veciach samých, takáto okolnosť by neviedla k neprípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ale nanajvýš by mohla vnútroštátny súd zbaviť povinnosti predložiť vec Súdnemu dvoru, ktorá mu vyplýva z článku 267 tretieho odseku ZFEÚ [pozri v tomto zmysle rozsudok zo 7. februára 2023, Confédération paysanne a i. (Náhodná mutagenéza in vitro), C-688/21, EU:C:2023:75, bod 35].

56 Pokiaľ ide o tvrdenie spoločnosti Vodafone Italia týkajúce sa neprípustnosti založené na oznámení z 27. novembra 1996, treba uviesť, že sa týka podstaty položenej prejudiciálnej otázky, a nie jej prípustnosti, takže by sa malo posudzovať v rámci skúmania podstaty tejto otázky (pozri analogicky rozsudok z 18. januára 2024, Lietuvos notarų rūmai a i., C-128/21, EU:C:2024:49, bod 43, ako aj citovanú judikatúru).

57 Pokiaľ ide o tvrdenia spoločnosti Wind Tre týkajúce sa neprípustnosti, treba poznamenať, že vnútroštátny súd uviedol, hoci stručne, dôvody, ktoré ho viedli k predloženiu prejudiciálnej otázky. Okrem toho návrh na začatie prejudiciálneho konania obsahuje zhrnutie skutkových okolností sporov vo veciach samých, vrátane hlavných aspektov sporov týkajúcich sa rozhodnutí AGCOM, ktoré predchádzali prijatiu rozhodnutia 18/21/CIR. Podrobnejší opis týchto sporov nie je nevyhnutný na účely pochopenia predmetu týchto sporov.

58 Pokiaľ ide o tvrdenia spoločností Vodafone Italia a Fastweb týkajúce sa neprípustnosti, ktoré sú založené na právoplatnosti rozhodnutí Consiglio di Stato (Štátnej rady) alebo iných talianskych súdov vydaných v rámci uvedených sporov, treba uviesť, že spory vo veciach samých sa týkajú zákonnosti rozhodnutia 18/21/CIR, a nie zákonnosti predchádzajúcich rozhodnutí AGCOM,

ktoré boli predmetom týchto sporov. Vodafone Italia a Fastweb však nevysvetlili, ako by tieto súdy v rámci týchto sporov mali zvrátiť tieto súdne rozhodnutia. Zdá sa teda, že tie isté súdy by mohli byť nanajvýš vedené k tomu, aby v nadväznosti na rozsudok Súdneho dvora v tejto veci preskúmali svoju judikatúru bez toho, aby spochybnili právoplatnosť svojich predchádzajúcich rozhodnutí. V každom prípade, keďže konanie, ktoré má vnútroštátny súd v súvislosti s týmto rozsudkom prijať, závisí od obsahu odpovede obsiahnutej v tomto rozsudku, tieto tvrdenia spoločností Vodafone Italia a Fastweb nemôžu mať bez toho, aby bola dotknutá táto odpoveď, žiadny vplyv na prípustnosť návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

59 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba vyhlásiť návrh na začatie prejudiciálneho konania za prípustný.

O prejudiciálnej otázke

O otázke písm. b)

60 Svojou otázkou písm. b), ktorú je vhodné preskúmať ako prvú, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 5 smernice 97/33 a článok 13 smernice 2002/22 majú vykladať v tom zmysle, že NRO môže na účely posúdenia, či je zaťaženie vyplývajúce z poskytovania univerzálnej služby nespravodlivé alebo neprimerané, zohľadniť mieru zastupiteľnosti medzi pevnými a mobilnými telefónnymi službami. Tento súd sa tiež pýta, aké ďalšie kritériá môže NRO na tieto účely prípadne uplatňovať kumulatívne alebo alternatívne.

61 Treba uviesť, že v súlade s článkom 5 ods. 1 a 3 smernice 97/33, ak členský štát na základe výpočtu čistých nákladov záväzkov univerzálnej služby zistí, že tieto záväzky predstavujú pre subjekt nespravodlivé zaťaženie, zavedie mechanizmus rozdeľovania týchto nákladov s ostatnými subjektmi prevádzkujúcimi verejné telekomunikačné siete a verejne dostupné hlasové telefónne služby. Podľa tohto článku 5 ods. 4, ak je to odôvodnené na základe tohto výpočtu a pri zohľadnení prípadného trhového prínosu, ktorý vzniká subjektu, ktorý ponúka univerzálnu službu, NRO má určiť, či je takýto mechanizmus odôvodnený.

62 Podobne článok 12 ods. 1 prvý pododsek smernice 2002/22 stanovuje, že ak NRO usúdia, že poskytovanie univerzálnej služby môže predstavovať nespravodlivé zaťaženie pre podniky určené na poskytovanie univerzálnej služby, musia vypočítať čisté náklady na toto poskytovanie. Ak NRO na základe výpočtu týchto nákladov zistia, že jeden alebo viacero podnikov určených ako poskytovatelia univerzálnej služby sú vystavené nespravodlivému zaťaženiu, a ak o to takýto podnik alebo takéto podniky požiadajú, článok 13 ods. 1 smernice 2002/22 vyžaduje, aby členské štáty prijali opatrenia potrebné na tento účel, t. j. aby zaviedli mechanizmus kompenzácie z verejných prostriedkov a/alebo mechanizmus rozdeľovania uvedených nákladov medzi poskytovateľov elektronických komunikačných sietí a služieb. Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania však vyplýva, že pokiaľ ide o obdobie uplatňovania smernice 2002/22, Talianska republika sa rozhodla zaviesť mechanizmus rozdeľovania stanovený v článku 13 ods. 1 písm. b) tejto smernice.

63 Z uvedeného vyplýva, že tak v kontexte smernice 97/33, ako aj v kontexte smernice 2002/22 je zavedenie mechanizmu financovania čistých nákladov záväzkov univerzálnej služby podmienené dvojitou podmienkou, a to, že tieto náklady musia byť vypočítané a že na základe tohto výpočtu sa zistí, že zaťaženie, ktoré poskytovanie tejto služby predstavuje pre určený podnik, má nespravodlivú alebo neprimeranú povahu.

64 Okrem toho z odôvodnenia 8, článku 5 a prvej časti prílohy I k smernici 97/33 vyplýva, že predmetom mechanizmu financovania stanoveného touto smernicou môžu byť len čisté náklady na univerzálne poskytovanie pevnej verejnej telefónnej siete alebo pevnej verejnej telefónnej služby.

65 Podobne Súdny dvor už v podstate rozhodol, že prostredníctvom mechanizmu stanoveného v článku 13 ods. 1 písm. b) smernice 2002/22 možno financovať len komunikačné služby, ktoré si vyžadujú prístup a pripojenie na pevnom mieste k verejnej komunikačnej sieti, t. j. s výnimkou mobilných komunikačných služieb (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. júna 2015, Base Company a Mobistar, C-1/14, EU:C:2015:378, body 37 a 43).

66 Keďže systém rozdelenia čistých nákladov záväzkov univerzálnej služby stanovený v smernici 97/33 sa po prijatí smernice 2002/22 podstatne nezmenil, príslušné ustanovenia týchto smerníc sa musia vykladať rovnako.

67 V tejto súvislosti zo žiadneho ustanovenia smernice 97/33 a smernice 2002/22 nevyplýva, že by samotný normotvorca Únie mal v úmysle stanoviť podmienky, za ktorých sa NRO môžu domnievať, že poskytovanie univerzálnej služby môže predstavovať nespravodlivú alebo neprimeranú záťaž. Z článku 5 ods. 1, 3 a 4 smernice 97/33, ako aj z článku 13 ods. 1 smernice 2002/22 naopak vyplýva, že len na základe výpočtu čistých nákladov na poskytovanie univerzálnej služby môžu NRO konštatovať, že podnik určený ako poskytovateľ univerzálnej služby je skutočne vystavený nespravodlivému alebo neprimeranému zaťaženiu, a že členské štáty musia následne rozhodnúť o prijatí spôsobov na kompenzáciu týchto nákladov (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. novembra 2022, Eircom, C-494/21, EU:C:2022:867, bod 38).

68 Vzhľadom na to treba poznamenať, že činnosť členských štátov pri vytváraní mechanizmu financovania čistých nákladov univerzálnej služby je obmedzená povinnosťou dodržiavať zásady objektivity, transparentnosti, nediskriminácie a proporcionality a čo možno najmenšej deformácie trhu pri súčasnom zabezpečení verejného záujmu, ako to v podstate vyplýva z odôvodnenia 2 a článku 5 ods. 1 smernice 97/33, ako aj z článku 3 ods. 2 a článku 13 ods. 3 smernice 2002/22.

69 Hoci pojmy „nespravodlivé zaťaženie“ a „neprimerané zaťaženie“ nie sú v týchto smerniciach definované, z odôvodnenia 8 smernice 97/33 a odôvodnenia 21 smernice 2002/22 vyplýva, že normotvorca Únie mal v úmysle prepojiť mechanizmy náhrady čistých nákladov, ktoré môžu podniku vzniknúť v dôsledku poskytovania univerzálnej služby, s existenciou nadmerného zaťaženia tohto podniku. V tomto kontexte, keď dospel k záveru, že čisté náklady univerzálnej služby nepredstavujú nevyhnutne nadmerné zaťaženie pre všetky dotknuté podniky, chcel vylúčiť možnosť, aby akékoľvek čisté náklady univerzálnej služby automaticky viedli ku vzniku práva na náhradu. Súdny dvor na základe uvedeného dospel k záveru, že je nespravodlivým alebo neprimeraným zaťažením, ktorého existenciu musí NRO konštatovať pred poskytnutím akejkoľvek náhrady, zaťaženie, ktoré je pre každý z dotknutých podnikov nadmerné, pokiaľ ide o jeho schopnosť znášať ho s ohľadom na súhrn vlastností podniku, najmä na úroveň jeho vybavenia, jeho ekonomickú a finančnú situáciu, ako aj jeho podiel na trhu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. novembra 2022, Eircom, C-494/21, EU:C:2022:867, bod 39).

70 Je síce úlohou NRO, aby všeobecne a neosobne stanovil kritériá umožňujúce určiť hranicu, pri ktorej prekročení možno s ohľadom na vlastnosti podniku uvedené v predchádzajúcom bode považovať zaťaženie za nadmerné, keďže smernice 97/33 a 2002/22 v tomto ohľade neobsahujú nijaké spresnenie, uvedený orgán však môže na účely uplatnenia článku 5 ods. 1 a 4 smernice

97/33 a článku 13 smernice 2022/22 konštatovať, že zaťaženie spojené s poskytovaním univerzálnej služby je nespravodlivé alebo neprimerané, len pod podmienkou, že vykoná konkrétne preskúmanie situácie každého dotknutého podniku z hľadiska týchto kritérií (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. novembra 2022, Eircom, C-494/21, EU:C:2022:867, bod 40).

71 V tejto súvislosti Súdny dvor s ohľadom na smernicu 2022/22 rozhodol, že akékoľvek zohľadnenie trhového podielu poskytovateľa univerzálnej služby si vyžaduje, aby proces určovania prípadného nespravodlivého zaťaženia tohto poskytovateľa z dôvodu jeho záväzkov univerzálnej služby zahŕňal inherentný porovnávací komponent, ktorý NRO musí vziať do úvahy. Len samotné konštatovanie skutočností týkajúcich sa trhového podielu uvedeného poskytovateľa, posudzované samostatne, totiž neumožňuje vyvodiť užitočné závery v prípade neexistencie porovnania s trhovými podielmi jeho konkurentov. Tieto závery sa môžu líšiť v závislosti od počtu konkurentov prítomných na trhu, od väzieb, ktoré medzi nimi prípadne existujú, alebo aj od jednotlivých odvetví dotknutého trhu, v ktorých títo konkurenti pôsobia (rozsudok z 10. novembra 2022, Eircom, C-494/21, EU:C:2022:867, bod 43).

72 Súdny dvor z uvedeného vyvodil, že príslušný NRO je v rámci tohto postupu povinný zohľadniť situáciu poskytovateľa univerzálnej služby vo vzťahu k situácii jeho konkurentov na dotknutom trhu a že posúdenie konkurenčnej situácie na tomto trhu je neoddeliteľnou súčasťou podmienok uplatňovania článkov 12 a 13 smernice 2002/22 (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. novembra 2022, Eircom, C-494/21, EU:C:2022:867, body 44 a 47).

73 Súdny dvor tiež rozhodol, že posúdenie charakteristických vlastností týkajúcich sa poskytovateľa univerzálnej služby z hľadiska konkurenčného prostredia, v ktorom sa tento poskytovateľ vyvíja, je v súlade s cieľmi stanovenými v tejto smernici (rozsudok z 10. novembra 2022, Eircom, C-494/21, EU:C:2022:867, EU:C:2022:867, bod 48).

74 Platí to predovšetkým v prípade skutočností, ktoré sa týkajú ekonomickej a finančnej situácie poskytovateľa univerzálnej služby. Len samotné konštatovanie, že takýto poskytovateľ zostáva ziskovým napriek zaťaženiu, ktoré znáša z dôvodu čistých nákladov jeho záväzkov univerzálnej služby, totiž neumožňuje vyvodiť závery o dôsledkoch týchto čistých nákladov na schopnosť tohto poskytovateľa konkurovať iným operátorom prítomným na rozvíjajúcom sa trhu. Nemožno vylúčiť, že toto zaťaženie sťažuje alebo komplikuje financovanie investícií do nových technológií alebo súvisiacich trhov, t. j. investícií, ktoré by mohli prípadne uskutočniť jeho konkurenti a ktoré sú z tohto dôvodu spôsobilé poskytnúť týmto konkurentom významné konkurenčné výhody (rozsudok z 10. novembra 2022, Eircom, C-494/21, EU:C:2022:867, bod 49).

75 Práve s prihliadnutím na situáciu poskytovateľa univerzálnej služby v porovnaní so situáciou jeho konkurentov tak má NRO možnosť posúdiť, či čisté náklady záväzkov univerzálnej služby, ktoré má povinnosť plniť, predstavujú pre tohto poskytovateľa, z dôvodu výslednej deformácie hospodárskej súťaže na dotknutom trhu v neprospech tohto poskytovateľa, nespravodlivé zaťaženie v zmysle článkov 12 a 13 smernice 2002/22 (rozsudok z 10. novembra 2022, Eircom, C-494/21, EU:C:2022:867, bod 50).

76 Keďže by pritom zhoršenie konkurenčného postavenia poskytovateľa univerzálnej služby z dôvodu nespravodlivého zaťaženia, ktoré tento poskytovateľ znáša z dôvodu svojich záväzkov univerzálnej služby, narušilo účinnú hospodársku súťaž na dotknutom trhu, takáto okolnosť by mohla ohroziť podmienky poskytovania univerzálnej služby a v konečnom dôsledku aj dosiahnutie cieľa zaručiť v celej Európskej únii prístupnosť kvalitných verejne dostupných služieb

prostredníctvom účinnej hospodárskej súťaže a možnosti výberu, ako sa uvádza v článku 1 ods. 1 tejto smernice (rozsudok z 10. novembra 2022, Eircom, C-494/21, EU:C:2022:867, EU:C:2022:867, bod 51).

77 V tejto súvislosti treba uviesť, že posúdenie zastupiteľnosti medzi rôznymi telekomunikačnými službami, najmä medzi pevnými a mobilnými telefónnymi službami môže predstavovať jeden z prvkov skúmania konkurenčného prostredia, v ktorom poskytovateľ univerzálnej služby pôsobí, keďže pomáha identifikovať konkurentov tohto poskytovateľa, určiť trhové podiely jednotlivých účastníkov a posúdiť konkurenčný tlak, ktorý na tohto poskytovateľa vyvíjajú ostatní poskytovatelia.

78 Skúmanie konkurenčného prostredia, v ktorom poskytovateľ univerzálnej služby pôsobí, však nemôže byť podmienené posúdením zastupiteľnosti medzi pevnými a mobilnými telefónnymi službami, ale musí zohľadňovať všetky konkurenčné obmedzenia, ktorým tento poskytovateľ podlieha, vrátane tých, ktoré sú menej účinné a bezprostredné ako substitúcia dopytu.

79 Z dôvodov uvedených v bode 66 tohto rozsudku sú úvahy uvedené v bodoch 71 až 78 tohto rozsudku uplatniteľné *mutatis mutandis* na článok 5 smernice 97/33.

80 V prejednávanej veci z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že AGCOM v rozhodnutí 18/21/CIR zohľadnil jednak najmä úvahy uvedené v bodoch 74 až 78 tohto rozsudku, keďže usúdil, že hoci pevné a mobilné telefónne služby nie sú dokonale zastupiteľné, a teda netvoria jednotný trh, mobilné telefónne služby napriek tomu vyvíjajú rastúci konkurenčný tlak na pevné telefónne služby, v podobe straty objemu a príjmov operátorov pevných telefónnych služieb, najmä keď sa zákazníci rozhodnú používať iba mobilný telefón alebo používať mobilný telefón a ponechať si službu pevnej siete, ale používať mobilnú telefónnu službu aj z domu, a jednak skúmal ďalšie prvky konkurenčného kontextu.

81 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na otázku písm. b) odpovedať tak, že článok 5 smernice 97/33 a článok 13 smernice 2002/22 sa majú vykladať v tom zmysle, že:

– prináleží členským štátom, aby pri dodržiavaní zásad objektivity, transparentnosti, nediskriminácie a proporcionality, ako aj potreby čo možno najmenšej deformácie trhu a zároveň pri ochrane verejného záujmu stanovili kritériá, ktoré NRO umožnia posúdiť, na základe konkrétneho preskúmania situácie každého dotknutého podniku, či zaťaženie vyplývajúce z čistých nákladov záväzkov univerzálnej služby možno považovať za nadmerné, a teda za nespravodlivé alebo neprimerané pre operátora zaťaženého týmito záväzkami,

– v rámci tohto posúdenia musí príslušný NRO preskúmať všetky osobitosti daného operátora a zohľadniť jeho situáciu vo vzťahu k situácii jeho konkurentov na dotknutom trhu,

– miera zastupiteľnosti medzi pevnými a mobilnými telefónnymi službami môže predstavovať relevantný faktor na účely uvedeného posúdenia, rovnako ako všetky konkurenčné obmedzenia, ktorým poskytovateľ univerzálnej služby podlieha.

O otázke písm. a)

82 Svojou otázkou písm. a) sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 5 smernice 97/33 a článok 13 smernice 2002/22 majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá nepodmieňuje účasť operátorov mobilných telekomunikačných služieb na

mechanizme rozdeľovania čistých nákladov záväzkov univerzálnej služby medzi poskytovateľov elektronických komunikačných sietí a služieb existenciou určitej miery zastupiteľnosti medzi pevnými a mobilnými telefónnymi službami.

83 V tejto súvislosti treba vzhľadom na znenie predmetných ustanovení uviesť, že z článku 5 ods. 1 smernice 97/33 vyplýva, že ak členské štáty zavedú mechanizmus rozdeľovania čistých nákladov záväzkov univerzálnej služby „s inými subjektmi, ktoré prevádzkujú verejné telekomunikačné siete a verejne dostupné hlasové telefónne služby“, musia náležite zohľadniť zásady transparentnosti, nediskriminácie a proporcionality.

84 Podobne článok 13 ods. 1 smernice 2002/22 stanovuje, že ak na základe výpočtu čistých nákladov záväzkov univerzálnej služby NRO zistia, že podnik znáša neprimerané zaťaženie, členské štáty na žiadosť určeného podniku rozhodnú o zavedení mechanizmu na kompenzáciu vypočítaných čistých nákladov tohto podniku, za transparentných podmienok a z verejných fondov a/alebo o rozdelení týchto čistých nákladov medzi „poskytovateľov elektronických komunikačných sietí a služieb“.

85 Z pojmov „subjekty prevádzkujúce verejné telekomunikačné siete a verejne dostupné hlasové telefónne služby“ a „poskytovatelia elektronických komunikačných sietí a služieb“ použitých v týchto ustanoveniach však vyplýva, že normotvorca Únie nemal od začiatku v úmysle vylúčiť určitých poskytovateľov elektronických komunikačných sietí a služieb, najmä operátorov mobilných telekomunikačných služieb, z mechanizmu rozdeľovania čistých nákladov záväzkov univerzálnej služby.

86 Okrem toho, na rozdiel od vylúčenia mobilných telekomunikačných služieb z pojmu „univerzálna služba“ v článku 4 smernice 2002/22, zmenenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/136/ES z 25. novembra 2009 (Ú. v. EÚ L 337, 2009, s. 11) (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. júna 2015, Base Company a Mobistar, C-1/14, EU:C:2015:378, body 32 až 37), normotvorca Únie nevylúčil poskytovateľov týchto služieb z účasti na tomto mechanizme rozdeľovania čistých nákladov záväzkov univerzálnej služby.

87 Pokiaľ ide o kontext predmetných ustanovení, treba uviesť na jednej strane, že v odôvodnení 23 smernice 2002/22 sa v podstate uvádza, že čisté náklady záväzkov univerzálnej služby sa môžu rozdeliť, ak sa dodržia zásady transparentnosti, čo možno najmenšej deformácie trhu, nediskriminácie a proporcionality, medzi všetky podniky alebo špecifické skupiny podnikov a že pojem „čo najmenšia deformácia trhu“ vyžaduje, aby sa príspevky na financovanie týchto nákladov uhrádzali spôsobom, ktorý v čo najväčšej možnej miere minimalizuje vplyv finančného zaťaženia na koncových užívateľov, napríklad čo najširším rozložením príspevkov.

88 Na druhej strane odôvodnenie 21 tejto smernice stanovuje, že členské štáty musia zabezpečiť, aby metóda rozdeľovania čistých nákladov záväzkov univerzálnej služby bola založená na objektívnych a nediskriminačných kritériách a bola v súlade so zásadou proporcionality, pričom táto zásada im nesmie brániť vo vyňatí nových účastníkov, ktorých podiel na trhu ešte nie je významný.

89 Zo znenia a kontextu predmetných ustanovení teda jasne vyplýva, že normotvorca Únie mal v úmysle umožniť členským štátom vymedziť okruh účastníkov na mechanizme rozdeľovania čistých nákladov záväzkov univerzálnej služby za predpokladu splnenia určitých požiadaviek, ktoré sú v týchto ustanoveniach výslovne uvedené.

90 V tejto súvislosti síce nemožno vylúčiť, že kritériá rozdeľovania, ktoré zohľadňujú intenzitu konkurenčného tlaku vyvíjaného mobilnými telekomunikačnými službami na pevné telekomunikačné služby z dôvodu väčšej alebo menšej miery zastupiteľnosti medzi týmito službami, podiel využívania verejných telekomunikačných sietí poskytovateľmi mobilných telekomunikačných služieb alebo výhody, ktoré títo poskytovatelia získavajú z poskytovania univerzálnej služby, sú v súlade so zásadami uvedenými v bodoch 83, 84, 87 a 88 tohto rozsudku, najmä so zásadami proporcionality a nediskriminácie, nemožno z ustanovení smerníc 97/33 a 2002/22 vyvodiť, že podmieňujú účasť poskytovateľov mobilných telefónnych služieb na mechanizme rozdeľovania čistých nákladov univerzálnej služby existenciou určitej miery zastupiteľnosti medzi týmito poslednými uvedenými službami a pevnými telefónnymi službami.

91 Tento záver nespochybňuje ani tvrdenie spoločnosti Vodafone Italia, ktoré je založené na oznámení z 27. novembra 1996, ani jej tvrdenie, že existuje podobnosť medzi právnou úpravou Únie týkajúcou sa elektronických komunikácií a právnou úpravou týkajúcou sa poštových služieb, v dôsledku čoho je vhodné na spory vo veci samej analogicky uplatniť odôvodnenie 27 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/6/ES z 20. februára 2008, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 97/67/ES s ohľadom na úplné dokončenie vnútorného trhu poštových služieb Spoločenstva (Ú. v. EÚ L 52, 2008, s. 3), z ktorého vyplýva, že určenie podnikov povinných prispievať do kompenzačného fondu určeného na financovanie univerzálnej služby, zahŕňa posúdenie, či služby poskytované týmito podnikmi možno z hľadiska užívateľa považovať za služby spadajúce do rozsahu univerzálnej služby, pretože vykazujú dostatočnú mieru zameniteľnosti s univerzálnou službou, ako aj s tým súvisiacu judikatúru Súdneho dvora.

92 Pokiaľ ide po prvé o oznámenie z 27. novembra 1996, treba poznamenať, že nestanovuje všeobecnú povinnosť členských štátov podmieniť účasť poskytovateľov mobilných telefónnych služieb na mechanizme rozdeľovania čistých nákladov univerzálnej služby existenciou určitej miery zastupiteľnosti medzi mobilnými telefónnymi službami a pevnými telefónnymi službami.

93 Ako v podstate vyplýva z bodu 8 časti 3 tohto oznámenia, Európska Komisia len uviedla, že v rámci svojho posúdenia udeľovaní licencií alebo oznamovaní týkajúcich sa hlasovej telefónnej služby a poskytovania verejných sietí, ktoré mali členské štáty oznámiť pred 1. januárom 1997 v súlade so smernicou Komisie 96/19/ES z 13. marca 1996, ktorou sa mení smernica 90/388/EHS vo veci zavedenia neobmedzenej hospodárskej súťaže na telekomunikačnom trhu [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 74, 1996, s. 13), preskúma, či, pokiaľ ide o príspevok nových účastníkov a/alebo operátorov mobilných telefónnych služieb na čisté náklady univerzálnej služby, bolo zaťaženie týchto účastníkov rozdelené podľa objektívnych a nediskriminačných kritérií a v súlade so zásadou proporcionality, najmä s ohľadom na mieru zastupiteľnosti medzi mobilnou telefónnou službou a pevnou hlasovou telefónnou službou.

94 Z uvedeného vyplýva, že Komisia plánovala zohľadniť túto mieru zastupiteľnosti nanajvýš ako jeden z ďalších faktorov pri posudzovaní súladu so zásadou proporcionality.

95 Pokiaľ ide po druhé o odôvodnenie 27 smernice 2008/6, stačí uviesť, že smernice 97/33 a 2002/22 neobsahujú žiadne odôvodnenie alebo ustanovenie, ktorého znenie by bolo analogické zneniu tohto odôvodnenia 27.

96 Vzhľadom na všetky vyššie uvedené úvahy treba na otázku písm. a) odpovedať tak, že článok 5 smernice 97/33 a článok 13 smernice 2002/22 sa majú vykladať v tom zmysle, že nebráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá nepodmieňuje účasť operátorov mobilných telekomunikačných služieb na mechanizme rozdeľovania čistých nákladov záväzkov univerzálnej

služby medzi poskytovateľov elektronických komunikačných sietí a služieb existenciou určitej miery zastupiteľnosti medzi pevnými a mobilnými telefónnymi službami, za predpokladu, že takáto právna úprava je v súlade najmä so zásady transparentnosti, nediskriminácie, proporcionality, objektivity a zníženia dopadu finančného zaťaženia na koncových užívateľov.

O trovách

97 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

Článok 5 smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/33/ES z 30. júna 1997 o prepájaní v telekomunikáciách vzhľadom na zabezpečenie univerzálnej služby a interoperability prostredníctvom uplatňovania princípov otvorenej siete (ONP) a článok 13 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/22/ES zo 7. marca 2002 o univerzálnej službe a právach užívateľov týkajúcich sa elektronických komunikačných sietí a služieb (smernica univerzálnej služby)

sa majú vykladať v tom zmysle, že:

– **prináleží členským štátom, aby pri dodržiavaní zásad objektivity, transparentnosti, nediskriminácie a proporcionality, ako aj potreby čo možno najmenšej deformácie trhu a zároveň pri ochrane verejného záujmu, stanovili kritériá, ktoré národným regulačným orgánom umožnia posúdiť, na základe konkrétneho preskúmania situácie každého dotknutého podniku, či zaťaženie vyplývajúce z čistých nákladov záväzkov univerzálnej služby možno považovať za nadmerné, a teda za nespravodlivé alebo neprimerané pre operátora zaťaženého týmito záväzkami,**

– **v rámci tohto posúdenia musí príslušný národný regulačný orgán preskúmať všetky osobitosti daného operátora a zohľadniť jeho situáciu vo vzťahu k situácii jeho konkurentov na dotknutom trhu,**

– **miera zastupiteľnosti medzi pevnými a mobilnými telefónnymi službami môže predstavovať relevantný faktor na účely uvedeného posúdenia, rovnako ako všetky konkurenčné obmedzenia, ktorým poskytovateľ univerzálnej služby podlieha,**

– **nebránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá nepodmieňuje účasť operátorov mobilných telekomunikačných služieb na mechanizme rozdeľovania čistých nákladov záväzkov univerzálnej služby medzi poskytovateľov elektronických komunikačných sietí a služieb existenciou určitej miery zastupiteľnosti medzi pevnými a mobilnými telefónnymi službami, za predpokladu, že takáto právna úprava je v súlade najmä so zásady transparentnosti, nediskriminácie, proporcionality, objektivity a zníženia dopadu finančného zaťaženia na koncových užívateľov.**

Podpisy